

מילון מונחים לילדי הגן

סוגי אוניות

אונייה - כלי שיט המוביל מטענים או נוסעים בים, המונע ע"י מנוע או מפרשים

אוניית מכולות - אונייה המובילה מטענים המאוחסנים במכולות (הגדרת מכולה – בהמשך). פריקת/הורדת המכולות מן האונייה נעשית בעזרת מנוף. המנוף מעביר את המכולה מן האונייה אל המשאית, הלוקחת את המכולה למפעלים וחנויות.

אוניית גלנוע - אוניית משא ובה מספר קומות, שמטענה הוא בדרך כלל כלי רכב. בעת הגעתה לנמל, מתבצעת הפריקה באמצעות מעלית (ולא מנוף), המאפשר טעינה ופריקה מהירים יותר.

אוניית צובר - אונייה המובילה מטען בתפזורת - בצורה מפוזרת ולא בארגזים או בשקים (כגון דגנים, פחם, סוכר ועוד). בעת הטעינה שופכים את המטען אל בטן/תוך האדמה, ומוציאים אותו/פורקים בעזרת מנוף-כף.

אונית נוסעים (קרוד) – אונייה שהיא בית מלון, הצף על פני המים ומשמש לטיולים בעולם. באונייה ישנם חדרי מגורים, חדרי אוכל, אולמות בידור, בתי קולנוע, בריכות ועוד.

*** ניתן לשאול את הילדים מה הם זוכרים, על סמך ניסיונם האישי, שיש בבית מלון, ואז לציין שכל הדברים שהוזכרו מצויים גם על אוניית נוסעים.

גוררת – כלי שיט בעל מנועים חזקים ומתקני קשירה, המשמש לגרירה ודחיפה של האוניות בנמל, על פי הוראות הנתב. זאת כיוון שבתוך הנמל האוניות אינן שטות בכוחות עצמן.

בעלי תפקידים

אתת - תפקידו לכוון את המנופאי אל המקום המדויק כדי שפריקת האונייה תעשה ביעילות ובבטיחות. הקשר בינו לבין המנופאי מתבצע באמצעות מכשיר קשר, או על ידי תנועות ידיים מוסכמות

מנופאי – תפקידו להפעיל את עגורני הנמל השונים. המקצוע דורש הכשרה של מספר שבועות והסמכה. ישנן דרגות הסמכה שונות, לפי דרגות העומס המותרות וסוגי העגורנים.

סוור - תפקידו הטענת ופריקת מטעני האוניות המגיעות לנמל. בעבר, לפני עידן עגורני הענק והמכולות, פעלו סוורים רבים בנמלי הים. כיום מספרם פחת.

נתב- נתב הוא אדם המסייע בניווט כלי שיט גדולים בכניסה לנמל וביציאה ממנו, ובמקרים מסוימים אף באזורי שרטונות ואזורים אחרים שבהם יש סכנות לתנועה הימית.

סוגי מנופים

מנוף גשר – מנוף ענק הנע על מסילה לאורך הרציף בקו המים, טוען ופרק מכולות.

מנוף חופן- מנוף שמיועד לפריקה וטעינה של תפזורת (חיטה, סוכר גופרית) באמצעות כף ענקית.

מנוף שער- מנוף הפועל בשטחי האחסנה ("ערוגות")

כלים תפעוליים:

מלגזה - רכב משא בעל זרועות פלדה, הנכנסות אל מתחת למטען, מרימות אותו ופורקות אותו אל הרציף.

מונחים כלליים

ניתוב - תמרון אונייה אל מרחב מים מוגבל, התמרון כולל בתוכו אחת משלוש האפשרויות: קשירת אונייה נכנסת

לרציף, התרת אונייה מהרציף וכיוונה לפתח הנמל ואו העברת אונייה מרציף לרציף (שיפטינג), הניתוב מבוצע

ע"י הנתב (רב חובל של הנמל), הנתב משתמש בגוררות (TUG BOATS) על מנת לבצע את הניתוב

שוקע – הפרש הגובה בין תחתית האונייה (KILL) לבין המקום אליו מגיע קו המים במעמס מקס' מותר של

האונייה. השוקע מציין (במטרים ו/או בסנטימטרים) עד כמה שקועה האונייה – מה שמאפשר לנתב אותה אל

הרציף בעל העומק המתאים לה. באופן טבעי, אונייה ריקה שקועה פחות מאונייה עמוסה.

תצפית ים - מגדל התצפית בנמל המסדיר ומנהל את תנועת כלי השיט אל הנמל, ממנו ובתוכו. הקשר עם

האוניות מתבצע בתצפיות, מכשירי קשר ותקשורת ממוחשבת, 24 שעות ביממה (כן, גם בלילה...). כל אונייה

המתכוונת להגיע אל הנמל יוצרת קשר עם תצפית הים, מזדהה ומקבלת הנחיות מן המגדל- לעצור, להמשיך,

לחכות להוראות, להמתין לגוררת.

טרפוד – אלמנט מבטון, כבד מאד, בן 4 רגלים היוצאות מהמרכז לכיוונים שונים. שימש לבניית הדופן החיצונית

של שובר הגלים.

מכולה - תיבה גדולה עשויה לרב מתכת, המשמשת לאחסנת מטען לשם הובלתו בכלי תחבורה (אונייה, רכבת,

משאית, מטוס וכד').

ערוגה- שטח פתוח המשמש לאחסון של מכולות.

מבקרִים מרכז
VISITOR CENTER

השער הכלכלי המוביל של ישראל

ת.ד 9001 אשדוד, מיקוד 77191, טל': 08-8517564, פקס': 08-8590009

EMAIL: mevakrim@ashdodport.co.il